

Styrelsen för
Sveriges författarfond

Verksamhetsberättelse för år 2019
med ekonomisk redovisning

Innehåll

	sid.
1	Ändamål och verksamheter 5
1.1	Biblioteksersättningen 5
1.1.1	Bakgrund
1.1.2	Individuella ersättningar Författarfondens fria del: stipendier och bidrag
1.2	Regelverk och styrning. 7
1.2.1	Allmänt
1.2.2	Förordningen om Sveriges författarfond
1.2.3	Övriga författningar
1.2.4	Anslagsposter; regleringsbrev och villkor
1.2.5	Ekonomisk redovisning och revision
2	Organisation 9
2.1	Styrelse 9
2.2	Råd för stipendier och bidrag 10
2.3	Jävsbestämmelser..... 11
2.4	Sakkunniga 11
2.5	Kansli 11
3	Aktuellt 2019 11
4	Samverkan 14
5	Medelsanvändningen åren 2017–2019 – översikt..... 16
6	Biblioteksersättningen 17
6.1	Biblioteksersättningens beräkning 17
6.1.1	Underlag: utnyttjande och kategorier av verk
6.1.2	Beräkningsperiod 2014–2015
6.1.3	Grundbelopp och multiplar; förhandlingsöverenskommelsen
6.1.4	Total biblioteksersättning för år 2019
6.2	Biblioteksersättningens kostnader 19
6.2.1	Individuella ersättningar
6.2.2	Särskild biblioteksersättning
6.2.3	Pensionsbidrag och periodiska bidrag
6.2.4	Femåriga arbetsstipendier
6.2.5	Treåriga arbetsstipendier
6.2.6	Ettåriga arbetsstipendier
6.2.7	Tillfälliga bidrag
6.2.8	Bidrag till upphovsmannaorganisationer
6.2.9	Administration
6.2.10	Årets resultat
6.3	Resultat- och balansräkning 26

7	Bidrag till författare, översättare, kulturjournalister och dramatiker	30
7.1	Bidrag till författare, översättare och kulturjournalister	30
	<i>Resultat- och balansräkning.....</i>	<i>31</i>
7.2	Bidrag till dramatiker	32
	<i>Resultat- och balansräkning.....</i>	<i>33</i>
7.3	Bidrag för internationella utbyten	34
	<i>Resultat- och balansräkning.....</i>	<i>34</i>
8	Dramatikerstöd.....	35
	<i>Resultat- och balansräkning.....</i>	<i>36</i>
9	Inkomstgarantier för konstnärer.....	37
10	Långtidsstipendier	37
	<i>Resultat- och balansräkning.....</i>	<i>38</i>
11	Stipendiestatistik – översikt.....	39

1 Ändamål och verksamheter

Styrelsen för Sveriges författarfond har till huvudsaklig uppgift att förmedla den statliga biblioteksansättningen, som i enlighet med förordningen (1962:652) om Sveriges författarfond utgår till upphovsmän till litterära verk – författare, översättare, tecknare och fotografer – för användningen av deras verk genom de svenska folk- och skolbiblioteken.

Författarfonden har även i uppdrag att besluta om vissa statliga bidrag och stöd till upphovsmän inom ordområdet, vilka också redovisas i denna verksamhetsberättelse med ekonomisk redovisning.

1.1 Biblioteksansättningen

1.1.1 Bakgrund

Enligt upphovsrättslagen får ett exemplar av ett litterärt verk fritt spridas vidare sedan det med upphovsmannens samtycke har överlåtit. Detta betyder att ett bibliotek som har köpt in en bok har rätt att låna ut den; författaren kan inte motsätta sig det och har ingen i upphovsrättslagen stadgad rätt till ersättning. Genom denna kulturpolitiskt motiverade inskränkning i upphovsrättslagen värnas allmänhetens tillgång till litteratur genom den fria biblioteksutlåningen.

Sedan Sveriges författarfond bildats år 1954 får dock de litterära upphovsmännen istället en offentligrettslig ersättning av statsmedel för biblioteksutnyttjandet. I propositionen (1954:133) om ”anslag till ersättning åt författare för utlåning av deras verk genom bibliotek” angavs två motiv för ersättningen: den skulle dels ge skälig gottgörelse för det samhällseliga utnyttjande av författarnas verk som den fria biblioteksutlåningen innebar, dels medföra en viss förbättring av författarnas ekonomiska villkor.

Biblioteksansättningen konstruerades redan från början som ett visst belopp per boklån, vilket skulle överföras till Sveriges författarfond – en statlig verksamhet men med en styrelse vars majoritet utsågs av upphovsmännens egna organisationer. Ersättningssystemet har efterhand byggts ut. Numera utgår ersättning för såväl hemlån som referensexemplar av både originalverk (på svenska eller av upphovsman stadigvarande bosatt i Sverige) och verk i översättning till eller från svenska. Verksamheten regleras genom förordningen (1962:652) om Sveriges författarfond, omtryckt 1979:394 och senast ändrad 2019:1270.

Reglerna för biblioteksansättningen och ersättningens belopp fastställdes till en början ensidigt av staten. År 1985 kom Sveriges Författarförbund, Föreningen Svenska Tecknare och Svenska Fotografernas Förbund överens med regeringen om en förhandlingsordning avseende biblioteksansättningens grundbelopp, en ordning som tillämpats alltsedan dess.

De kulturpolitiska motiven bakom instiftandet av den svenska biblioteksansättningen skapade en från första början kulturpolitiskt utformad ersättning: den riktas enbart till svenska upphovsmän (som skriver på svenska eller är

bosatta i Sverige) och översättare (till eller från svenska språket) – och därtill används en stor del av medlen för stipendier och bidrag till dessa kategorier av författare, tecknare, fotografer och översättare.

Enligt EG-direktivet av den 19 november 1992 (tidigare 92/100/EEG; nu ersatt av en kodifierad version, 2006/115/EEG) om uthyrnings- och utlåningsrättigheter avseende upphovsrättsligt skyddade verk ska en upphovsman i princip ha ensamrätt avseende utlåning av exemplar av verk. Medlemsstaterna får dock föreskriva undantag från utlåningsrätten när det gäller utlåning till allmänheten från offentliga bibliotek, under förutsättning att åtminstone upphovsmännen får ersättning. Vidare får medlemsstaterna fritt bestämma ersättningen, varvid hänsyn får tas till kulturpolitiska ändamål. Den svenska biblioteksersättningsordningen har därmed ansetts uppfylla direktivets krav. Under en tid ifrågasattes detta av Europeiska Kommissionen, som menade att den utgjorde direkt eller indirekt diskriminering. Kommissionen avskrev dock under år 2007 ärendet och accepterar nu den svenska ordningen.

1.1.2 Individuella ersättningar Författarfondens fria del: stipendier och bidrag

Enligt förordningen om Sveriges författarfond ska individuell ersättning ges till ersättningsberättigad upphovsman baserat på antalet hemlån och antalet referensexemplar av dennes verk.

I fondförordningen föreskrivs vidare att biblioteksersättningen utöver de individuella ersättningarna och kostnaderna för själva verksamheten, får användas till stipendier och bidrag till enskilda upphovsmän och bidrag till deras efterlevande samt bidrag till upphovsmännens organisationer för insatser som syftar till att stärka de litterära upphovsmännens ställning och bidrag till särskilda ändamål som avser litterär verksamhet. Den delen av verksamheten brukar kallas författarfondens fria del.

Utgångspunkten för verksamheten är således den individuella ersättningen, som ger de litterära yrkesutövarna en viss minimiersättning för biblioteksutnyttjandet. Konstruktionen med särskild biblioteksersättning innebär att författarfonden tillerkänner vissa högt kvalificerade och yrkesverksamma författare, översättare, tecknare och fotografer en ersättning som fastställs på andra grunder än den generellt fastställda ersättningen per utlånad bok.

Utöver den särskilda ersättningen finns kompletterande arbetsstipendier av olika längd för att förbättra villkoren för bokupphovsmän med yrkesmässiga ambitioner. Ur den s.k. fria delen fördelas också pensionsbidrag.

Genom biblioteksersättningen ersätts de litterära och bildlitterära upphovsmännen för det samhällseliga utnyttjandet av deras verk som den fria tillgången till och användningen av dem som biblioteken erbjuder. Samtidigt skapar ersättningen en viss förbättring av upphovsmännens ekonomiska villkor. Den främjar litteraturens utveckling genom att den förbättrar upphovsmännens och översättarnas möjligheter att kunna fortsätta och utveckla sin litterära verksamhet.

1.2 Regelverk och styrning

1.2.1 Allmänt

Med hänsyn till den ursprungliga och huvudsakliga uppgiften – att fördela biblioteksersättningen – fungerar Sveriges författarfond inte som en traditionell förvaltningsmyndighet, även om verksamheten utgör myndighetsutövning och bedrivs utan särskild lagreglering om överlämnande av förvaltningsuppgifter.

Författarfonden saknar förvaltningsanslag och administrationen av verksamheten bekostas av biblioteksersättningen. Vidare innebär den anslagskonstruktion och förhandlingsordning som beskrivits ovan, att statsmakterna avstår mer traditionell målstyrning.

Majoriteten av fondstyrelsens ledamöter utses direkt av upphovsmännens organisationer. De litterära och bildlitterära upphovsmännens inflytande genom styrelserepresentation är reglerad i lagen om överlämnande av förvaltningsuppgifter, se avsnitt 1.2.3 nedan.

De särskilda omständigheterna kring regelverk och styrning påverkar inte kraven på rättssäkerhet, öppenhet och insyn; exempelvis är förvaltningslagen samt offentlighets- och sekretesslagstiftningen tillämpliga på författarfondens verksamhet.

1.2.2 Förordningen om Sveriges författarfond

Verksamheten vid Sveriges författarfond regleras i huvudsak i förordningen (1962:652) om Sveriges författarfond, omtryckt 1979:394. I förordningen regleras underlag och beräkning av totala biblioteksersättningen, liksom belopp och bestämmelser för de individuella ersättningarna.

Den s.k. myndighetsförordningen (2007:515) – som gäller för förvaltningsmyndigheter under regeringen – är inte tillämplig på Sveriges författarfond. I fondförordningen regleras också sådant som normalt återfinns i förvaltningsmyndigheters instruktion: styrelsens storlek, beslutsföret, delegationsrätter m.m. Sedan 2015-01-01 innehåller förordningen också en ändamålsparagraf för verksamheten.

1.2.3 Övriga författningar

Utöver förordningen om Sveriges författarfond regleras verksamheten i följande författningar:

- förordning (1976:528) om bidrag till konstnärer,
- förordning (1998:1369) om statsbidrag för beställning av nyskriven svensk dramatik,
- förordning (1976:504) om inkomstgarantier för konstnärer,
- förordning (1983:190) om pensionsgrundande konstnärsbidrag m.m.,

- lag (1992:318) om överlämnande av förvaltningsuppgifter inom Kulturdepartementets verksamhetsområde,

Därutöver har styrelsen 2015-12-09 (ändrad senast 2018-12-07) fastställt arbetsordning för Sveriges författarfond, med bestämmelser och riktlinjer som reglerar författarfondens verksamhet.

1.2.4 Anslagsposter; regleringsbrev och villkor

Medlen för biblioteksersättning utgör anslagspost 8 under anslaget 5:2, Ersättningar och bidrag till konstnärer, inom utgiftsområde 17. I regleringsbrevet föreskrivs att Kammarkollegiet, som enligt förordningen om Sveriges författarfond förvaltar fonden, ska disponera anslagsposten och utbetala medlen efter rekvisition till styrelsen för Sveriges författarfond. Vidare föreskriver regeringen i särskilt beslut att Sveriges författarfond senast den 1 mars till Kulturdepartementet ska lämna redogörelse för verksamheten under det föregående året samt ett budgetunderlag för det följande året. Några andra föreskrifter vad avser biblioteksersättningen – utöver dem som ges i förordningen om Sveriges författarfond – har inte utfärdats av regeringen.

För övriga verksamheter disponeras och utbetalas medlen enligt följande:

- Bidrag till författare, översättare, kulturjournalister och dramatiker
Medlen utbetalas av Kammarkollegiet till styrelsen för Sveriges författarfond efter rekvisition;
- Dramatikerstöd (Statsbidrag för beställning av nyskriven svensk dramatik)
Medlen utbetalas av Kammarkollegiet till styrelsen för Sveriges författarfond efter rekvisition;
- Inkomstgaranti för konstnärer till författare, översättare, kulturjournalister och dramatiker
Kammarkollegiet disponerar anslagsposten och utbetalar inkomstgarantierna.
- Långtidsstipendier
Medel för överenskommet antal stipendier utbetalas av Konstnärsnämnden till styrelsen för Sveriges författarfond efter rekvisition

Samtliga anslagsposter återfinns under anslaget 5:2, Ersättningar och bidrag till konstnärer. Inte heller för dessa verksamheter utfärdar regeringen några föreskrifter utöver dem som återfinns i respektive bidragsförordning. Eftersom författarfonden saknar förvaltningsanslag, föreskriver regeringen i anslagsvillkoren att medel får användas för administrationskostnader.

1.2.5 Ekonomisk redovisning och revision

De omständigheter kring författarfondens ställning i statsförvaltningen som redogjorts för ovan leder till att Sveriges författarfond inte kan tillämpa förordningen (2000:606) om myndigheters bokföring samt förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag.

Författarfonden har själv i sin arbetsordning (bilaga 10) fastställt principer för löpande redovisning och för upprättande av denna verksamhetsberättelse med ekonomisk redovisning. Dessa principer är med vissa väsentliga och nödvändiga undantag upprättade med utgångspunkt i de ovan nämnda förordningarna om myndigheters bokföring, årsredovisning m.m.

Av dessa skäl granskas författarfonden inte av Riksrevisionen utan upphandlar – med stöd i regeringens föreskrifter i fondförordningen – själv revision på den privata marknaden. Granskning av verksamhetsberättelsens finansiella delar genomförs således av auktoriserad revisor, och styrelsen för Sveriges författarfond överlämnar årligen till regeringskansliet (kulturdepartementet) en s.k. rapport från oberoende revisor.

De senaste åren har författarfonden granskats av revisionsföretaget Ernst & Young. Huvudansvarig revisor Jens Karlsson har efter genomförd granskning av 2018 års verksamhet i mars 2019 lämnat rapport och uttalande, enligt vilken författarfondens finansiella rapport i allt väsentligt är upprättad i enlighet med regelverken. Revisorns rapport har i enlighet med villkor beslutade av regeringen lämnats till Kulturdepartementet.

2 Organisation

Författarfondens verksamhet leds av en styrelse, bestående av ordförande och tio andra ledamöter. Ordföranden och två andra ledamöter förordnas av regeringen. Av övriga ledamöter utses sex av Sveriges Författarförbund, en av Föreningen Svenska Tecknare och en av Svenska Fotografers Förbund. Styrelsen väljer inom sig vice ordförande.

2.1 Styrelse

Styrelsen har under året haft följande sammansättning:

Av regeringen förordnade ledamöter:

Ordförande: Ann-Christin Nykvist. Övriga ledamöter: Loretto Villalobos och Daniel Westman.

Utsedda av Sveriges Författarförbund:

Bo Eriksson, Jörgen Gassilewski, Eva Johansson, Åsa Lind, Grethe Rottböll (vice ordförande) och Tony Samuelsson.

Utsedd av Svenska Tecknare: Robert Nyberg (t.o.m. 2019-05-10), Sofia Jerneck (fr.o.m. 2019-06-29).

Utsedd av Svenska Fotografers Förbund: Per Englund.

2.2 Råd för stipendier och bidrag

Styrelsen utser olika råd som själva beslutar eller bereder och ger förslag till styrelsebeslut om utdelning av stipendier och bidrag m.m. Ledamöterna i dessa stipendieråd förordnas delvis efter förslag från de litterära och bildlitterära upphovsmännens organisationer. Ledamöterna utses av fondstyrelsen för ett år i sänder (högst sex år).

Stipendierådet

Stipendierådet har till uppgift att – enligt de riktlinjer och inom de ramar som beslutas av styrelsen – besluta om utdelning av ett- och treåriga arbetsstipendier samt bereda och ge förslag till styrelsebeslut om övriga stipendier och bidrag samt utdelning av särskild biblioteksersättning.

Stipendierådet har under året bestått av Bo Eriksson (ordförande), Olle Bergman, Boo Cassel, Cecilia Franklin, Stig Hansén (fr.o.m. 2019-07-01), Maja Hjertzell, Johan Jönson, Knut Larsson, Åsa Lind, Anna-Lena Lodenius (t.o.m. 2019-06-30), Ulrika Milles, Tony Samuelsson, Ewa Stackelberg och Marianne Steinsaphir.

Rådet för tillfälliga bidrag

Rådet för tillfälliga bidrag har till uppgift att – enligt de riktlinjer och inom de ramar som fastställs av styrelsen – besluta om utdelning av tillfälliga bidrag. I rådet har under året ingått Åsa Lind, ordförande, Cecilia Franklin och Johan Jönson med Knut Larsson och Ewa Stackelberg som adjungerade i ärenden som berört tecknare respektive fotografer.

Internationella rådet

Internationella rådet beslutar – enligt de riktlinjer och inom de ramar som beslutas av styrelsen – om utdelning av bidrag för internationella utbyten.

Internationella rådet har under året bestått av Jörgen Gassilewski, ordförande, Lucia Cajchanová, Ann Forslind och Ia Lind.

Dramatikerrådet

I enlighet med föreskrifterna i förordningen om Sveriges författarfond utser styrelsen ett särskilt organ med ordförande och fem andra ledamöter som på styrelsens vägnar självständigt fattar beslut i frågor om bidrag till dramatiker enligt förordningen (1976:528) om bidrag till konstnärer och om bidrag enligt förordningen (1998:1369) om statsbidrag för beställning av nyskriven svensk dramatik.

Dramatikerrådet har under perioden bestått av Loretto Villalobos (ordförande), Sofia Fredén, Daniel Karlsson, Gertrud Larsson, Vanja Torp och Erik Uddenberg.

2.3 Jävsbestämmelser

För arbetet i styrelse och de olika stipendieråden gäller förvaltningslagens bestämmelser. Därutöver har styrelsen fastställt särskilda riktlinjer för hantering av jäv.

Sammanfattningsvis innebär dessa riktlinjer att fråga om jäv behandlas vid beredningsperiodens början (stipendieråden) samt vid varje besluts-sammanträde (styrelsen). Jävig ledamot avstår alltid helt att delta i beredning och beslut rörande den aktuella ansökan.

Dessutom gäller att styrelseledamot normalt inte själv får söka stipendium eller bidrag. Ledamot i något av författarfondens stipendieråd får inte söka stipendium m.m. som bereds eller beslutas av det stipendieråd han eller hon är utsedd till. För att undvika jävssituationer vid hantering av ansökningar om organisationsbidrag, bereds dessa ansökningar i särskild ordning av ordföranden i samråd med övriga ledamöter utsedda av regeringen.

2.4 Sakkunniga

Vid beredningen av ansökningar om stipendier m.m. anlitar författarfonden, i den mån sakkunskap inte finns bland styrelsens eller stipendierådets ledamöter, utomstående sakkunniga för bedömning av de verk som åberopas av författare som skriver på annat språk än svenska. Det gäller även verk som översatts från svenska till andra språk. I de två ansökningsomgångarna under år 2019 har sammanlagt 70 (2018: 55) sakkunnigutlåtanden inhämtats från 25 sakkunniga, rörande böcker på 19 olika språk (2018: 21 sakkunniga på 18 olika språk).

2.5 Kansli

Under år 2019 har kansliet bestått av oförändrat fem anställda. Tjänsterna har uppehållits enligt följande:

Direktör: Jesper Söderström. Biträdande direktör/Ansvarig, individuella ersättningar: Johan Triyono. Handläggare: Elisabeth Asperheim, Susanna Bjelving, Annie Norin (fr.o.m. 2019-08-01) samt Kattis Sundén (t.o.m. 2019-06-30).

3 Aktuellt 2019

Prioriteringar inom ramen för den fria delen

Under större delen av 2000-talet ökade bibliotekersättningen mycket blygsamt och tappade i princip kontinuerligt i jämförelse med både pris- och inkomstutvecklingen i samhället. Författarfonden hade svårt att besluta om tillräckliga ökningarna av stipendiebeloppen, liksom att i önskvärd utsträckning

prioritera de längre åtagandena som särskild biblioteksersättning och längre arbetsstipendier.

De senare årens förhandlingsresultat har skapat något bättre förutsättningar, även om den minskade utlåningen förtar effekten av de relativt kraftiga höjningarna av det s.k. grundbeloppet. Under år 2019 har också genomförts förhandlingar om biblioteksersättningen för åren 2020 och 2021, vilket ger fondstyrelsen framförhållning för beslut om framtida prioriteringar.

En stor del av de senaste årens anslagsökningar har årligen med automatik gått till höjningar av den individuella ersättningen till drygt ca 4 000 upphovsmän och översättare, i enlighet med förordningen om Sveriges författarfond. Men därutöver har alltså skapats utrymme för förstärkningar inom ramen för den s.k. fria delen av biblioteksersättningen, d.v.s. för särskild biblioteksersättning, stipendier och bidrag.

Till att börja med kunde styrelsen besluta om höjningar av samtliga stipendiebelopp. Särskilt angeläget och principiellt viktigt är höjningarna på de längre, skattepliktiga åtagandena som särskild biblioteksersättning och fleråriga arbetsstipendier, vilka ju är avsedda för de mest kvalificerade och mer renodlat yrkesverksamma litterära upphovsmännen och översättarna – men även punktstipendierna avser ju stöd till en tids arbete och bör över tid inte tappa jämfört med inkomstutvecklingen i samhället.

Av sammanställningen (avsnitt 6.2) nedan i denna verksamhetsberättelse framgår att det ekonomiska utrymmet hittills riktats mot höjningar av stipendiebeloppen och sammantaget inte inneburit nämnvärt fler mottagare.

Från och med år 2018 har därtill de skattefria tvååriga arbetsstipendierna ersatts med treåriga skattepliktiga stipendier. Stipendierna blir genom denna förändring pensionsgrundande, utöver att de samtidigt erbjuder ytterligare ett års ekonomiskt stöd för den litterära verksamheten. Författarfonden kommer på så sätt att aningen tidigare i de sökandes litterära karriärer kunna bevilja något längre, större och pensionsgrundande stipendium än vad som hittills varit möjligt. Övergången från två- till treåriga arbetsstipendier kommer att innebära ökade kostnader främst från år 2020 och framåt, när reformen är fullt genomförd.

Uppföljning av den särskilda biblioteksersättningen

Med stöd av en enkätundersökning riktad till samtliga innehavare av särskild biblioteksersättning har författarfonden genomfört en uppföljning av innehavarnas verksamhet och ekonomiska situation samt inhämtat synpunkter på hur systemet fungerar i relation till deras litterära verksamhet. Dessa uppföljningar görs vart femte år. I samband med uppföljningarna får innehavarna intyga att de är fortsatt litterärt verksamma och att de i övrigt uppfyller de villkor som gäller för innehavet.

Årets undersökning bekräftar i stort resultaten från tidigare års undersökningar:

- Innehavarna är generellt fortsatt mycket aktiva i sina författarskap (i genomsnitt fem böcker under den senaste femårsperioden, samt ofta ytterligare litterär och konstnärlig verksamhet);
- de har generellt relativt låga inkomster (291 700 kr i medianinkomst år 2017, inräknat den särskilda biblioteksersättningen);
- deras omdömen om systemet med särskild biblioteksersättning är i princip uteslutande positiva (ekonomisk grundtrygghet på längre sikt ger möjligheter till fördjupning, skänker handlingsfrihet och stärker den konstnärliga integriteten).

Innehavarnas medianinkomst har, även med hänsyn till inflationen, stigit något sedan undersökningen år 2014. Det beror uteslutande på att författarfonden kunnat höja den särskilda biblioteksersättningen och att den gradvis utgjort en allt större andel av innehavarnas inkomst. Inkomsterna från andra arbeten, uppdrag, royaltyn, ersättningar osv. ligger i princip still, d.v.s. minskar i reala termer. Här tycks inkomstuppgifterna bekräfta de erfarenheter som redovisas i övrigt i enkäten, att möjligheterna till kritikeruppdrag och andra sidoverksamheter minskar och dessutom ger sämre betalt.

Utöver de besked som enkätsvaren i sig ger kan konstateras att andelen kvinnliga innehavare ökar. Av de nyutsedda (2014-2018) är majoriteten (56 %) kvinnor. Av samtliga innehavare är dock männen fortfarande i majoritet (56 %).

De tillfälliga bidragens framtid

De tillfälliga bidragen har fortsatt varit föremål för utvärdering och översyn, som en del i övervägandena kring hur fondstyrelsen inom ramen för biblioteksersättningen bäst kan "främja litteraturens utveckling" i enlighet med ändamålsparagrafen i fondförordningen. Styrelsen har i februari 2019 beslutat att bidragen tills vidare ska fortsätta fördelas enligt nuvarande bestämmelser, men att tillämpningen bör vara stramare och ta fasta på att bidragen är tillfälliga och inte ska beviljas mer än två gånger till samma person.

Representationen i stipendierådet

Styrelsen har under året diskuterat frågan om hur de olika yrkeskategorierna är representerade i författarfondens stipendieråd. Representationen tillgodoses delvis genom nomineringar av de upphovsmannaorganisationer som enligt förordningen om Sveriges författarfond är representerade i styrelsen.

Efter samråd med stipendierådet har fondstyrelsen bekräftat hittillsvarande synsätt, att stipendierådets sammansättning bör vara praktiskt motiverad; att ledamöternas genrekompetens bör spegla det faktiska söktrycket, med det övergripande målet om så rättvisande och allsidiga bedömningar som möjligt.

Frågan har genomlysts och styrelsen har kunnat konstatera att stipendierådets sammansättning för närvarande är väl anpassad till omständigheterna och att det för närvarande inte finns några förändringar vad gäller representation och sakkompetens.

Remissyttrande – Förslag till en nationell biblioteksstrategi

Styrelsen för Sveriges författarfond lämnade i oktober 2019 yttrande över rapporten Demokratins skattkammare – Förslag till en nationell biblioteksstrategi. Författarfonden menade i sitt yttrande att det innehållsrika strategiförslaget förtjänstfullt tog en del nödvändiga helhetsgrepp på frågor som biblioteksväsendet samlat har att hantera, men att en nationell strategi av detta slag behöver en tydligare och mer stringent struktur. Framför allt saknade författarfonden skarpare skrivningar och en tydligare formulerad strategi när det gällde sådant som läsfrämjande insatser, läsningens egenvärde och litteraturens ställning på biblioteken.

Författarfonden förklarade sig positiv till förslaget om en nationell e-bokslösning och menade när det gäller huvudmannaskap och finansiering att det är rimligt att ta steget fullt ut och erbjuda en nationell e-bokslösning i regi av en aktör med finansiering över statsbudgeten. En sådan lösning skulle inte behöva inkräkta på det kommunala självstyret, utan istället frigöra resurser för de ofta hårt trängda kommunala biblioteken till det som trots allt utgör de lokala folkbibliotekens värde och existensberättigande: den lokala förankringen, närheten till de fysiska medierna och det fysiska rummet samt till den professionella bibliotekspersonalen.

Författarfonden argumenterade samtidigt för att det nu bör prövas vilken roll en statlig biblioteksersättning kan spela i en kommande helhetslösning för spridning av digitala medier. Även om den upphovsrättsligt principiella skillnaden mellan utlåning av fysiska exemplar och e-boksutlåning kommer att leva kvar, följer mer naturligt med en nationell samordning att de nödvändiga affärslösningarna och avtalslicenserna kan kompletteras med en nationell och kulturpolitiskt inramad kompensationsordning för e-böcker, förmedlad av Sveriges författarfond. Denna ersättning skulle ta sikte på det sammanlagda värdet av att våra offentliga bibliotek avgiftsfritt till läsarna sprider upphovsmännens verk – d.v.s. hela den digitala repertoar som skapas av bibliotekens medvetna urval utifrån det uppdrag man har. På så sätt skulle ersättningssystemen *sammantaget* kunna utformas och ta höjd för de mer omätbara värden som den för låntagarna fria tillgången och spridningen skapar i ett samhälle.

4 Samverkan

Internationellt

Författarfonden har fortlöpande internationella kontakter och kunskapsutbyte med motsvarande institutioner eller organisationer i de länder där biblioteksersättning införts, och bevakar även det arbete inom upphovsrättsområdet som bedrivs inom EU och som kan ha påverkan på den statliga biblioteksersättningen.

Författarfonden deltog i den 17:e internationella biblioteksersättningskonferensen som ägde rum i London i september 2019. Deltagarna i dessa konferenser består av ett löst sammansatt nätverk av organisationer, myndigheter eller individer som på olika sätt arbetar med eller för biblioteksersättning.

Konstnärsnämnden

Konstnärsnämnden disponerar anslagsposten för långtidsstipendier. Konstnärsnämnden och fondstyrelsen ska enligt regleringsbrev enas om hur många av det totala antalet stipendier som ska tillfalla författare, översättare, kulturjournalister och dramatiker; därefter utbetalas överenskommen andel till författarfonden efter rekvisition. Författarfonden har fortlöpande samråd och erfarenhetsutbyten med Konstnärsnämnden i såväl bidragsärenden som kulturpolitiska och administrativa frågor.

Upphovsmannaorganisationerna

Med de tre upphovsmannaorganisationerna som är representerade i fondstyrelsen – Sveriges Författarförbund, Svenska Tecknare och Svenska Fotografers Förbund – sker utöver själva styrelsearbetet ett fortlöpande samråd kring frågor som anses betydelsefulla för upphovsmännen och indirekt kan påverka författarfonden, men som ännu inte är fråga för fondstyrelsebeslut eller som normalt inte kommer att bli det. Liknande samråd och informationsutbyte sker också med Sveriges Dramatikerförbund. Fondkansliet har också i övrigt kontakter med organisationernas kanslier i stipendieärenden m.m.

Kungl. biblioteket

Författarfonden har dels kontakter med Kungl. biblioteket rörande den officiella folk- och skolbiblioteksstatistiken, dels ett fortlöpande utbyte kring frågor som rör katalogisering i nationalbibliografin, vilken utgör en viktig grund för fastställandet av individuella ersättningar till de enskilda upphovsmännen.

Arbetsgivarverket

Sveriges författarfond är obligatorisk medlem i det statliga arbetsgivarorganet Arbetsgivarverket. Direktören är ledamot i det s.k. arbetsgivarkollegiet för Arbetsgivarverket.

STIM/SAMI/Copyswede

I enlighet med förordningen (1998:1387) om fonogramersättning fördelar STIM och SAMI sedan år 1999 den statliga ersättningen för bibliotekens utlåning av fonogram och musiktryck. Liksom tidigare år har Sveriges författarfond mot ersättning försett organisationerna med uppgifter, hämtade ur fondens utlåningsurval, om vilka musikaliska verk som under föregående år lånats vid landets folkbibliotek. Författarfonden förser sedan år 2011 också den upphovsrättsförvaltande organisationen Copyswede med utlåneinformation beträffande ljudböcker på biblioteken, för att användas till stöd för fördelning av den s.k. privatkopieringsersättningen.

5 Medelsanvändningen åren 2017–2019 – översikt

	2019	2018	2017
	(tkr)		
Biblioteksersättningen			
Anslag	171 633	163 832	156 839
Kostnader:			
Ersättningar, stipendier och bidrag	162 148	152 130	147 877
Administration, avskrivningar (netto)	8 969	8 853	8 934
Summa kostnader	171 117	160 983	156 811
Bidrag till författare, översättare, kulturjournalister och dramatiker			
Anslag	8 113	8 216	6 216
Kostnader:			
Bidrag, författare m.fl.	3 420	3 520	2 590
Bidrag, dramatiker	3 387	3 319	2 530
Bidrag, internationella utbyten	882	867	691
Administration	420	440	350
Summa kostnader	8 109	8 146	6 161
Dramatikerstöd			
Anslag	3 509	3 509	3 009
Kostnader:			
Bidrag	3 252	3 437	2 797
Administration	180	190	170
Summa kostnader	3 432	3 627	2 967
Långtidsstipendier			
Anslag	3 488	3 412	3 226
Kostnader:			
Stipendier	3 488	3 412	3 226
Administration	0	0	0
Summa kostnader	3 488	3 412	3 226

6 Bibliotekersättningen

6.1 Bibliotekersättningens beräkning

6.1.1 Underlag: utnyttjandet och kategorier av verk

Följande komponenter ingår i det statistiska underlaget för bibliotekersättningen:

- antalet hemlån i folk- och skolbibliotek av fysiska exemplar av upphovsrättsligt skyddade litterära verk av följande kategorier: a) originalverk på svenska språket samt originalverk av upphovsmän stadigvarande bosatta i Sverige, b) verk i översättning till eller från svenska;
- antalet referensexemplar – d.v.s. böcker som finns tillgängliga på bibliotek för läsning men inte för hemlån – i folk- och skolbibliotek av ovannämnda kategorier av verk.

6.1.2 Beräkningsperiod 2014–2015

Enligt förordningen om Sveriges författarfond beräknas fr.o.m. år 2015 (d.v.s. med verkan fr.o.m. anslagsåret 2016) bibliotekersättningen med utgångspunkt i medelvärdet av antalet hemlån och referensexemplar under två kalenderår i följd (beräkningsperiod). Medelvärdet under en beräkningsperiod ska utgöra grunden för den bibliotekersättning som överförs under två år i följd, med början tre år efter det sista kalenderåret i beräkningsperioden. I grundöverenskommelsen mellan parterna stadgas också att förhandlingarna ska ske vartannat år, d.v.s. sträcka sig över två anslagsår.

För år 2019 baserades således ersättningen på ett medelvärde av utlåning och referensbestånd under åren 2014 och 2015. Samma beräkningsperiod gällde också för anslagsåret 2018. Beräkningen finns redovisad i detalj i författarfondens budgetunderlag till regeringen för år 2019. Utgångspunkt för beräkningen är Kungl. bibliotekets statistik över folk- och skolbibliotekens utlåning, vilken produceras inom ramen för Sveriges officiella statistik.

6.1.3 Grundbelopp och multiplar; förhandlingsöverenskommelsen

Den totala bibliotekersättningens storlek beräknas med hjälp av ersättningens beloppsnivåer för lån och referensexemplar. Beloppet för hemlån av svenskt originalverk utgör bibliotekersättningens grundbelopp. Storleken på detta grundbelopp ska enligt 4 § fondförordningen bestämmas genom överenskommelse mellan regeringen och de tre upphovsmannaorganisationerna.

I enlighet med 2014 års grundöverenskommelse om förhandlingsordning genomfördes under år 2017 förhandlingar avseende grundbeloppet för åren 2018 och 2019. Den 26 april 2017 ingicks en överenskommelse med de tre upphovsmannaorganisationerna, innebärande att grundbeloppet för år 2018

höjdes med åtta öre, till 1 kr och 68 öre, och för år 2019 med ytterligare åtta öre, till 1 kr och 76 öre. Förhandlingsöverenskommelsen godkändes av regeringen 2017-05-04. Övriga belopp bestäms enligt förordningen (1962:652) om Sveriges författarfond som multiplar av grundbeloppet, för år 2019 med följande resultat:

Biblioteksersättningens multiplar 2019

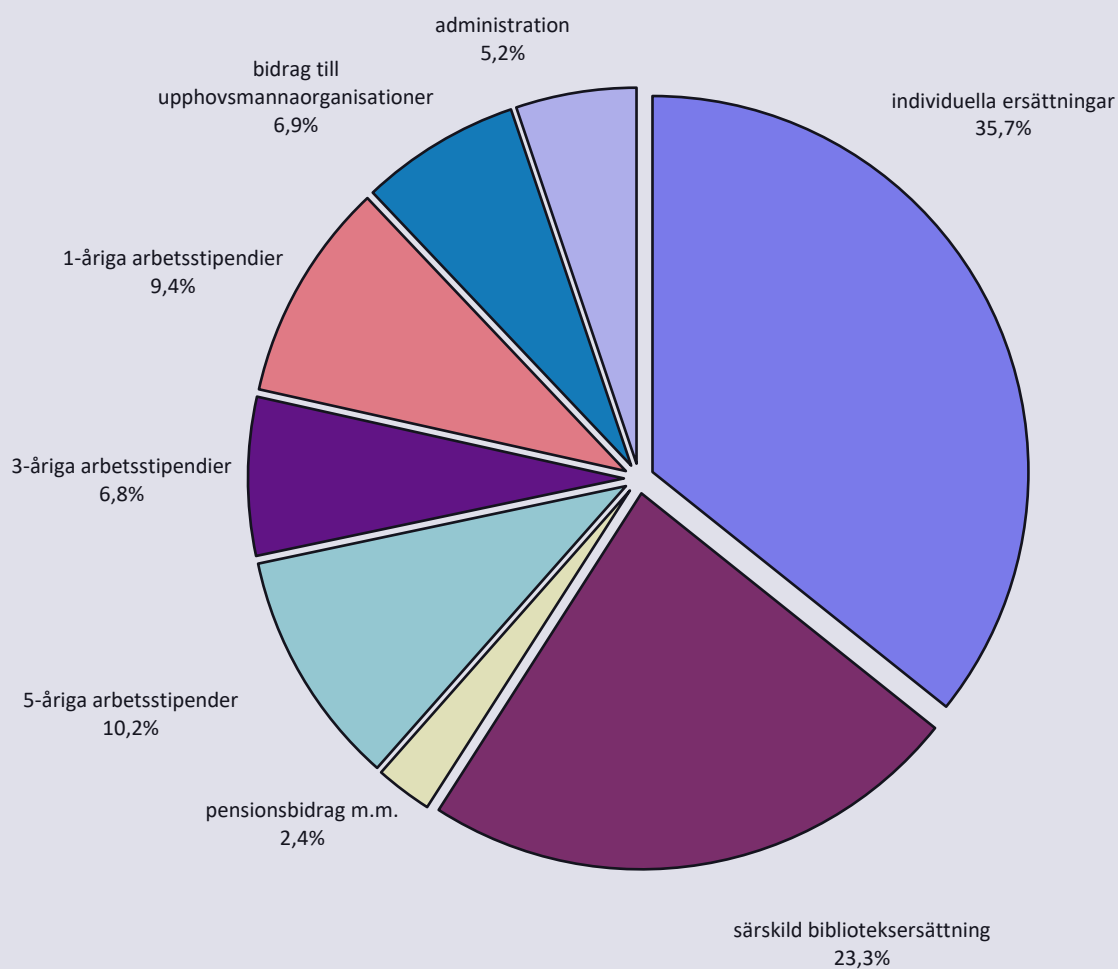
Lån av originalverk	<i>Grundbelopp</i>	1 kr och 76 öre
Lån av översättning	<i>½ av grundbeloppet</i>	88 öre
Referensexemplar av originalverk	<i>4 x grundbeloppet</i>	7 kr och 4 öre
Referensexemplar av översättning	<i>2 x grundbeloppet</i>	3 kr och 52 öre

6.1.4 Total biblioteksersättning för år 2019

Med stöd av den ovan redovisade förhandlingsöverenskommelsen och den biblioteksstatistik för beräkningsperioden 2014–2015 som redovisats i författarfondens budgetunderlag till regeringen för år 2019, fastställdes slutligt den totala biblioteksersättningen för år 2019 till 171 633 000 kr.

6.2 Biblioteksersättningens kostnader

Biblioteksersättningens kostnader 2019
Procentuella andelar

Kostnader för ersättningar och stipendier/bidrag inom biblioteksersättningen 2017–2019:

	2019	2018	2017
Individuella ersättningar:			
<i>Antal</i>	4 044	4 050	4 089
<i>Beloppsintervall</i>	2 120 – 307 338 kr	2 020 – 296 242 kr	1 920 – 293 561 kr
<i>Medelbelopp</i>	15 202 kr	14 259 kr	14 307 kr
<i>Totalt belopp</i>	61,5 milj kr	57,8 milj kr	58,5 milj kr
Särskild biblioteksersättning:			
<i>Antal</i>	168	164	165
<i>Bruttobelopp</i>	255 000 kr	240 000 kr	230 000 kr
<i>Totalt belopp</i>	39,8 milj kr	36,6 milj kr	34,9 milj kr
Pensionsbidrag:			
<i>Antal</i>	83	90	93
<i>Beloppsintervall</i>	9 226 – 70 065 kr	5 962 – 68 585 kr	5 780 – 67 504 kr
<i>Totalt belopp</i>	4,2 milj kr	4,4 milj kr	4,4 milj kr
Femårigt arbetsstipendium:			
<i>Antal</i>	116	114	114
<i>Belopp</i>	150 000 kr	140 000 kr	130 000 kr
<i>Totalt belopp</i>	17,4 milj kr	15,9 milj kr	14,8 milj kr
Treårigt arbetsstipendium:			
<i>Antal</i>	93	42	0
<i>Belopp</i>	140 000 kr	130 000 kr	0
<i>Totalt belopp</i>	11,6 milj kr	5,5 milj kr	0
Tvåårigt arbetsstipendium:			
<i>Antal</i>	0	47	94
<i>Belopp</i>	0	100 000 kr	100 000 kr
<i>Totalt belopp</i>	0	4,7 milj kr	9,4 milj kr
Ettårigt arbetsstipendium:			
<i>Antal</i>	229	226	222
<i>Beloppsintervall</i>	60 000 – 90 000 kr	60 000 – 90 000 kr	60 000 – 80 000 kr
<i>Medelbelopp</i>	70 480 kr	70 885 kr	67 568 kr
<i>Totalt belopp</i>	16,1 milj kr	16,0 milj kr	15,0 milj kr

6.2.1 Individuella ersättningar

Enligt förordningen om Sveriges författarfond beräknas de individuella ersättningarnas belopp på antalet hemlån och referensexemplar för kalenderåret året före det år ersättningen avser. För år 2019 har således dessa ersättningar baserats på biblioteksstatistiken för år 2018.

Ersättningens belopp per utlån är i fondförordningen fastställt till 60 procent av biblioteksersättningens grundbelopp.

År 2019 betalades ersättning till berättigad upphovsman med 1 kr och 6 öre för varje hemlån och 4 kr och 24 öre för varje referensexemplar av litterärt verk i original (föregående år: 1 kr och 1 öre resp. 4 kr och 4 öre).

Till översättare av litterärt verk till och från svenska betalades ersättning med 53 öre för varje hemlån och 2 kr och 12 öre för varje referensexemplar.

Beräkningen av ersättningen är samordnad, både vad avser ersättning för original respektive översättningar samt i fråga om hemlån och referensexemplar. Den vars utlåning understiger motsvarande 2 000 lån av verk i original respektive 4 000 lån av översättningar är inte berättigad till ersättning. År 2019 har således minimigränsen för utbetalning varit 2 120 kr. Efter en ändring i förordningen om Sveriges författarfond, gäller från och med år 2017 vidare en särskild begränsning för små utbetalningar till efterlevande: rätten till ersättning övergår inte till efterlevande om ersättningen till den enskilda mottagaren understiger hälften av den nivå som berättigar en levande upphovsman till ersättning (år 2019: 1 060 kr).

Vid höga utlåningssiffror avtrappas ersättningen i två steg, med början vid 200 000 lån av originalverk resp. 400 000 lån av översättningar.

Ersättningarna är pensions- och sjukpenninggrundande; mottagarna betalar själv socialförsäkringarna m.m. på dessa ersättningar i form av egenavgifter. (Den som är född åren 1938 - 1953 betalade år 2019 endast ålderspensionsavgift och den som är född 1937 eller tidigare betalade inga egenavgifter.)

För beräkning av ersättningarna genomför författarfonden årliga undersökningar av bibliotekens utlåning och referensbestånd. Fondkansliet samlar in information om utlåningen av böcker i samtliga datoriserade bibliotekssystem i landet.

När själva insamlingen är avslutad påbörjas ett omfattande arbete med att analysera den bibliografiska informationen som i bibliotekens katalogposter finns om varje enskilt verk. Författarfondens kansli har med tiden byggt upp en stor databas som innehåller bibliografiska uppgifter om enskilda verk med information om hur de individuella ersättningarna för respektive verk ska fördelas. Det insamlade materialet matchas mot detta verksregister och huvuddelen av lånen bearbetas maskinellt. Fondens personal bearbetar sedan vidare det återstående materialet (med undantag för verk med *mycket låg* utlåning). För varje år växer på så sätt verksregistret och efterföljande år kan en större del av materialet bearbetas maskinellt.

Undersökningen av 2018 års bokutlåning och referensbestånd gav till resultat att 4 044 upphovsmän (eller deras efterlevande) var berättigade till ersättningar om totalt 61 480 380 kr. De enskilda ersättningsbelopp varierade mellan 2 120 kr och 307 338 kr, med ett genomsnittligt ersättningsbelopp på 15 202 kr (föregående år 14 259 kr) och medianvärde på 5 116 kr (föregående år 4 895 kr).

Eftersom det gäller begränsningar för små utbetalningar till efterlevande avräknas från det redovisade totalbeloppet de summor som understiger gränsen på 1 060 kr (sammanlagt ca 340 000 kr avseende 2018 års utlåning). Vidare gäller att inte alla de uträknade ersättningarna kan utbetalas samma år som uträkningen är klar, eftersom mottagares adresser inte är kända för fondkansliet vid det tillfälle då de för första gången erhåller någon ersättning. Upphovsmännen eller deras arvingar efterforskas då under påföljande år. Om ersättningen ännu fem år efter utlåningsåret inte kunnat utbetalas, tillfaller beloppet fonden.

Av ersättningarna för 2018 års bokutlåning och referensbestånd på totalt 61 480 380 kr, kunde 61 101 162 kr betalas ut under år 2019. Därtill kunde 367 106 kr betalas ut avseende ersättningar för tidigare år. Totalt utbetalades alltså 61 468 268 kr, till ca 4 300 personer (upphovsmän och arvingar).

Ett belopp på 80 613 kr återgick 2019-12-31 till fonden avseende ersättningar för 46 upphovsmän som inte kunnat utbetalas inom fem år efter utlåningsåret. Efter rättelser av tidigare upplupna ersättningar på netto 25 225 kr återgick således totalt 55 388 kr 2019-12-31 till fonden. De ersättningar för utlåningsåren 2015-2019 som vid årets slut fortfarande inte kunnat betalas ut, berörde 176 upphovsmän och uppgick till 863 581 kr (föregående år: 851 470 kr).

6.2.2 Särskild biblioteksersättning

Enligt förordningen om författarfonden kan styrelsen besluta att individuell ersättning till en viss upphovsman ska utgå med ett högre belopp än det statistiskt beräknade.

Sådan särskild biblioteksersättning kan enligt styrelsens bestämmelser tilldelas upphovsman vars verk bildar underlag för biblioteksersättning, vilken avser att uteslutande eller huvudsakligen vara litterärt verksam som författare, översättare, tecknare eller fotograf och som på ett övertygande sätt, med hänsyn till både kvalitet och kvantitet, dokumenterat sin verksamhet. För att tilldelas den särskilda biblioteksersättningen bör man varit verksam i minst 10 år, och med rimlig kontinuitet kommit ut med minst 5 å 6 egna verk. (För översättningar och verk med flera upphovsmän: 10 å 20 verk). Konkurrensen om de särskilda ersättningarna är stor; därför ställs kraven på de sökande i praktiken ofta högre än vad som framgår av dessa riktlinjer. Den som tilldelas särskild biblioteksersättning har i regel tidigare haft både kortare och fleråriga stipendier från författarfonden.

Den som innehar särskild biblioteksersättning får inte samtidigt inneha anställning - eller förordnande/uppdrag med anställningslika villkor - med mer än halv årsarbetstid. Så länge innehavaren uppfyller villkoren, fortsätter den särskilda ersättningen att utbetalas årligen, för såvitt inte synnerliga skäl

talar emot det. Vart femte år gör författarfonden uppföljningar av innehavarnas litterära verksamhet och ekonomiska situation. De får i samband med detta intyga att de är fortsatt litterärt verksamma och uppfyller de ovan nämnda villkoren för innehavet.

Den särskilda biblioteksansättningen är pensions- och sjukpenninggrundande; mottagaren betalar de sociala avgifterna i form av egenavgifter. (Den som fyllt 65 år behöver endast betala ålderspensionsavgift på beloppet.) Den särskilda ersättningen upphör då innehavaren tar ut pension eller senast när han/hon fyller 70 år. Vid pensionsinträdet har innehavaren enligt författarfondens bestämmelser rätt till ett pensionsbidrag ur författarfonden, under förutsättning att pensionsinkomsterna från annat håll inte överstiger 3,8 prisbasbelopp (år 2019: 176 700 kr).

Fondstyrelsen bestämmer, för ett år i taget, storleken på den särskilda ersättningen. År 2019 var beloppet 255 000 kr (föregående år 240 000 kr).

Styrelsen har under år 2019 utsett 10 st. nya innehavare medan 6 st. innehav av särskild biblioteksansättning har upphört.

År 2019 var sammanlagt 169 (föregående år: 165) författare, översättare, tecknare och fotografer innehavare av särskild biblioteksansättning. En av dessa innehav har varit "vilande" i enlighet med bestämmelserna. Antalet utbetalade särskilda ersättningar i oktober 2019 var därför 168 (föregående år: 164). Det sammanlagda bruttobeloppet för särskilda ersättningar var under året 42 840 000 kr. Efter avdrag av kostnaderna för innehavarnas statistiskt beräknade individuella ersättningar för 2018 års bokutlåning (i medeltal 17 619 kr per innehavare, totalt 2 959 998 kr) blev nettokostnaden för de särskilda ersättningar som utbetalades år 2019: 39 880 002 kr.

6.2.3 Pensionsbidrag och periodiska bidrag

Från författarfonden kan utdelas dels pensionsbidrag och periodiska bidrag till författare, översättare, tecknare och fotografer, dels periodiska bidrag till deras efterlevande. Tidigare – t.o.m. år 2003 – kunde enligt fondförordningen även efterlevande erhålla ej tidsbegränsade pensionsbidrag.

Enligt styrelsens bestämmelser ska storleken på beviljat pensionsbidrag anpassas till mottagarens allmänna pension. Bidraget ska, sammanräknat med den allmänna pensionen uppgå till 3,8 prisbasbelopp (2019: 176 700 kr) räknat vid ansökningstillfället. Pensionsbidraget kan endast i undantagsfall överstiga 1,5 prisbasbelopp per år. Pensionsbidraget är skattepliktigt.

Styrelsen beslutade vid sammanträde i december 2018 om en generell höjning från och med 2019 med 2,20% vilket motsvarar höjningen av prisbasbeloppet.

Vid budgetårets slut utbetalades sammanlagt 83 pensionsbidrag (föregående år: 93) med belopp mellan 9 226 kr och 70 065 kr. Tre av innehavarna är efterlevande till upphovsmän, vilka beviljats pensionsbidrag enligt tidigare bestämmelser.

Under budgetåret har inga nya pensionsbidrag beviljats. Sju innehavare har avlidit. Sammanlagt har i pensionsbidrag utbetalats 4 178 776 kr under år 2019. I detta belopp ingår även ett periodiskt bidrag på 69 749 kr.

6.2.4 Femåriga arbetsstipendier

Beloppet för de femåriga arbetsstipendierna år 2019 var 150 000 kr/år (2018: 140 000 kr/år). 22 nya stipendiater har tillkommit under året, medan 20 stipendier har upphört. Sammanlagt har 17 400 000 kr utbetalats till totalt 116 innehavare av femårigt arbetsstipendium.

Innehavare av femårigt arbetsstipendium ur Sveriges författarfond får tillgodoräkna sig stipendiet som pensionsgrundande inkomst. Pensionsavgiften betalas från särskild anslagspost under anslaget Ersättningar och bidrag till konstnärer.

6.2.5 Treåriga arbetsstipendier

Beloppet för de treåriga arbetsstipendierna har varit 140 000 kr/år (år 2018: 130 000 kr). 41 nya stipendiater har tillkommit under året. Inga treåriga stipendier har upphört (stipendietypen infördes år 2018). Sammanlagt har 11 620 000 kr utbetalats till totalt 83 innehavare av treårigt stipendium.

I likhet med det femårig arbetsstipendiet får innehavare av treårigt stipendium tillgodoräkna sig stipendiet som pensionsgrundande inkomst, och pensionsavgiften betalas på samma sätt från särskild anslagspost under anslaget Ersättningar och bidrag till konstnärer.

6.2.6 Ettåriga arbetsstipendier

Beloppen för de ettåriga arbetsstipendierna år 2019 var oförändrat 60 000 kr och 90 000 kr. Stipendierådet har beviljat 229 ettåriga arbetsstipendier om totalt 16 140 000 kr (medeltal 70 480 kr).

6.2.7 Tillfälliga bidrag

Rådet för tillfälliga bidrag har under året beslutat att som hjälp i akut ekonomiskt nödläge utdela tillfälliga bidrag till 11 personer (år 2018: 19) med sammanlagt 97 000 kr (år 2018: 169 930 kr). Antalet ansökningar uppgick till 29 (år 2018: 31).

6.2.8 Bidrag till upphovsmannaorganisationer

Organisationsbidrag har för år 2019 tilldelats Sveriges Författarförbund med 8 381 000 kr, (föregående år: 8 169 000 kr), Svenska Tecknare med 1 602 000 kr (föregående år 1 561 000 kr) och Svenska Fotografers Förbund, författar- och illustratörsektionen, med 1 783 000 kr (föregående år 1 738 000 kr). Sammanlagt

utdelades således bidrag till upphovsmännens organisationer med 11 766 000 kr (föregående år: 11 468 000 kr).

6.2.9 Administration

Kostnaderna för författarfondens administration vad avser biblioteksersättningen uppgick år 2019 till 8 869 660 kr (inklusive avskrivningar 64 732 kr samt räntekostnader 49 451 kr). Från administrationskostnaderna har 915 000 kr avräknats, vilka har betalats till biblioteksersättningen från anslagsposterna bidrag till författare, översättare, kulturjournalister och dramatiker, dramatikerstöd och bidrag till litteratur och kulturtidskrifter samt från STIM/SAMI och Copyswede för ersättning för bearbetad utlånedata.

Av administrationskostnaderna (före avräkningen för administrationsersättning m.m.) avsåg ca 4,7 milj. kr personalkostnader och ca 2,9 milj. kr kostnader för styrelse, stipendieråd och sakkunniga. Övriga administrationskostnader uppgick till ca 1,8 milj. kr, varav ca 0,8 milj. kr avsåg kostnader för lokalhyra. Kostnaderna för administrationen tas helt från fondmedel. De uppgick under år 2019 till 5,2 procent av biblioteksersättningens totala kostnader.

6.2.10 Årets resultat

Biblioteksersättningens anslagsintäkter för år 2019 uppgick till 171 633 000 kr. Verksamhetens totala kostnader uppgick till 171 117 253 kr, varav kostnader för ersättningar, stipendier och bidrag 162 147 594 kr, kostnader för administration 8 855 476 kr, avskrivningar 64 732 kr samt räntekostnader 49 451 kr (negativ ränta på fondens plusgirokonton).

Årets resultat gav därmed ett överskott på 515 746 kr.

6.3 Resultat- och balansräkning: *Bibliotekersättning*

RESULTATRÄKNING (tkr)			
	Not	2019	2018
VERKSAMHETENS INTÄKTER			
Rekvirerade medel	(1)	171 633	158 000
Ej rekvirerade medel 2018			5 832
SUMMA INTÄKTER		171 633	163 832
VERKSAMHETENS KOSTNADER			
Individuella ersättningar	(2)	-61 066	-57 315
Särskilda ersättningar netto	(3)	-39 880	-36 592
Pensionsbidrag		-4 179	-4 445
Femåriga arbetsstipendier		-17 400	-15 960
Treåriga arbetsstipendier		-11 620	-5 460
Övriga stipendier o bidrag	(4)	-28 003	-32 358
Summa kostnader Ersättningar o bidr		-162 148	-152 130
Kostnader personal o styrelse		-7 023	-6 917
Övriga administrationskostnader		-1 832	-1 774
Summa kostnader Administration		-8 855	-8 691
Avskrivningar	(5)	-65	-85
Räntekostnader		-49	-77
SUMMA KOSTNADER		-171 117	-160 983
ÅRETS RESULTAT		516	2 849

Biblioteksersättning, forts.

BALANSRÄKNING (tkr)			
	Not	2019-12-31	2018-12-31
TILLGÅNGAR			
Materiella anläggningstillgångar			
Maskiner och inventarier	(5)	95	110
Fordringar			
Fordran på Kammarkollegiet samt övriga kortfristiga fordringar	(6)	8 438	8 355
Periodavgränsningsposter			
Förutbetalda kostnader	(7)	443	205
Kassa och bank			
Plusgiro, bankkonto		3 656	3 441
SUMMA TILLGÅNGAR		12 632	12 111
KAPITAL OCH SKULDER			
Kapital			
Balanserat kapital		9 236	6 387
Årets resultat		516	2 849
Skulder			
Leverantörsskulder		10	27
Övriga skulder	(8)	2 158	2 146
Periodavgränsningsposter			
Upplupna kostnader	(9)	713	702
SUMMA KAPITAL OCH SKULDER		12 632	12 111

Redovisnings- och värderingsprinciper

Sveriges författarfond omfattas inte av Förordning (2000:606) om myndigheters bokföring eller Förordning (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag. (Se även avsnitt 1.2.5).

Enligt 21 § arbetsordningen för Sveriges författarfond tillämpas principer med väsentliga undantag med utgångspunkt enligt Förordning om myndigheters bokföring samt Förordning om årsredovisning samt budgetunderlag vad gäller redovisnings- och värderingsprinciper.

Anläggningstillgångar värderas till anskaffningsvärdet minskat med avskrivningen enligt plan. Avskrivning förs per sexmånadersperiod. Följande avskrivningstider tillämpas: 3 år för datorer, skrivare och nätverk; 5 år för övriga maskiner och inventarier.

Redovisnings- och värderingsprinciper har varit oförändrade från föregående år.

Biblioteksersättning, forts.

Noter

(1) Anslagsposten 5:2 ap. 8 under utgiftsområde 17, Ersättning åt författare m.fl. för utlåning av deras verk genom bibliotek, disponeras av Kammarkollegiet. Medlen betalas ut till Sveriges författarfond efter rekvisition.

(2) Individuella ersättningar	(tkr)	2019	2018
Individuell ersättning		61 480	57 751
Förfallna individuella ersättningar samt rättelser		-55	-79
Arvsvinster*		-359	-357
Summa individuella ersättningar		61 066	57 315

*Under miniminivån för utbetalning till efterlevande

(3) Särskilda ersättningar
Bruttobelopp för särskilda ersättningar (42 840 tkr), avgår innehavarnas statistiskt beräknade individuella ersättning enligt 2018 års utlåning, (2 960 tkr), nettokostnad särskild ersättning, (39 880 tkr).

(4) Övriga stipendier och bidrag, fördelning:	(tkr)	2019	2018
Tvååriga arbetsstipendier		0	4 700
Ettåriga arbetsstipendier		16 140	16 020
Tillfälliga bidrag		97	170
Organisationsbidrag		11 766	11 468
Summa övriga stipendier och bidrag		28 003	32 358

(5) Avskrivningar / Maskiner och inventarier
Som anläggningstillgångar redovisas maskiner och inventarier som beräknas ha en livslängd om minst 3 år och vilkas anskaffningskostnad uppgår till minst 10 000 kr (i vissa fall 5 000 kr).

Avskrivning sker per sexmånadersperiod, enligt den ekonomiska livslängd som fastställts för de olika kategorierna av anläggningstillgångar (datorer, skrivare och nätverk: 3 år; övriga maskiner och inventarier: 5 år).

Tkr	2019	2018
IB	811	768
Utrangeringar	-41	-61
Årets inköp	<u>49</u>	<u>104</u>
UB	819	811
Akkumulerad avskrivning	701	677
Årets avskrivning	65	85
Utrangeringar	<u>-41</u>	<u>-61</u>
Avskrivning totalt	725	701
Planenligt restvärde	94	110

Biblioteksersättning, forts

- (6) Fordran på Kammarkollegiet utgör totalt 8 355 tkr. 2 523 tkr har fonderats av Kammarkollegiet eftersom medlen tidigare år inte slutrekvirerats av Sveriges författarfond. För närvarande pågår diskussioner med Regeringskansliet och Kammarkollegiet om hur 5 832 tkr som ej rekvirerades under år 2018 ska disponeras och redovisas på statsbudgeten.
- (7) Avser förutbetalda hyreskostnader samt övriga förutbetalda kostnader.
- (8) Avser ej utbetalade individuella ersättningar (863 tkr), källskatt på löner, arvoden och pensioner (1 263 tkr) samt övriga kortfristiga skulder (32 tkr).
- (9) Avser personalens upplupna semesterlöner inklusive arbetsgivaravgifter, upplupna arbetsgivaravgifter för personal och styrelse, upplupna premier för statens avtalsförsäkringar samt upplupen kostnad för lokalt omställningsarbete.

Beräknade framtida åtaganden i dagens penningvärde:

År	Pensions- bidrag	5-åriga arbetsstip	3-åriga arbetsstip	Summa, kr
2020	4 192 116	17 440 000	6 150 000	27 782 116
2021	3 945 521	13 600 000	12 450 000	29 995 521
2022	3 698 926	10 400 000		14 098 926
2023	3 452 331	6 880 000		10 332 331
2024	3 205 736	2 400 000		5 605 736
2025	2 959 141			2 959 141
2026	2 712 546			2 712 546
2027	2 465 951			2 465 951
2028	2 219 356			2 219 356
2029	1 972 761			1 972 761
2030	1 726 166			1 726 166
2031	1 479 571			1 479 571
2032	1 232 976			1 232 976
2033	986 381			986 381
2034	739 786			739 786
2035	493 191			493 191
2036	246 596			246 596
Summa, kr:	37 729 053	50 720 000	18 600 000	107 049 052

Sveriges författarfond disponerar inte själv sina anslagsposter och får därmed inte ha några ansvarsförbindelser. Här informeras ändå upplysningsvis om beräknade framtida åtaganden, vilka gäller under förutsättning av att statsmakterna ställer tillräckliga medel till förfogande. Beräknade framtida åtaganden uppgår totalt till 107 049 052 kr (föregående år: 99 474 704 kr), vilka baseras på fondstyrelsens tidigare beviljade stipendier och bidrag. Beträffande uträkning av framtida åtaganden för pensionsbidrag har följande metod använts: Vid 2020 års ingång innehar 85 personer pensionsbidrag till en beräknad årskostnad om 4 192 116 kr, vilket i medeltal blir 49 319 kr/person och år. Under en treårsperiod (2017 – 2019) har i medeltal 5 personer/år avlidit. Det beräknade värdet av framtida åtaganden vad gäller pensionsbidrag har således minskats med $5 \times 49\,319 \text{ kr} = 246\,595 \text{ kr/år}$.

7 Bidrag till författare, översättare, kulturjournalister och dramatiker

Under utgiftsområde 17, anslaget 5:2, Ersättningar och bidrag till konstnärer handhar styrelsen för Sveriges författarfond anslagsposten 5. Bidrag till författare, översättare, kulturjournalister och dramatiker.

Anslagsposten har under 2019 uppgått till 8 113 000 kr (2018 8 216 000 kr). Enligt styrelsens beslut har anslagsposten fördelats enligt följande:

- 3 492 000 kr för bidrag till författare, översättare och kulturjournalister;
- 3 324 000 kr för bidrag till dramatiker och översättare av dramatik;
- 877 000 kr för bidrag för internationella utbyten.

Verksamheternas administrationskostnader täcks av medlen under denna anslagspost och har fastställts till 420 000 kr.

Dramatikerrådet beslutar på styrelsens vägnar om den del av anslagsposten som fördelats på bidrag till dramatiker och översättare av dramatik. Internationella rådet beslutar om den del som fördelats på bidrag för internationella utbyten.

I enlighet med förordning (1976:528) om bidrag till konstnärer kan konstnärsbidrag utgå för att ge aktiv konstnär en sådan ekonomisk trygghet under viss tid att han/hon kan ägna sig åt konstnärlig yrkesutövning utan avbrott eller åt experiment och nydanande inom konstnärlig verksamhet. Konstnärsbidrag kan också utgå för att ge konstnär, eller efterlevande till konstnär, skydd av pensionskaraktär. Enligt regleringsbrev ingår i anslagsposten också medel för internationella utbyten.

Fondstyrelsen har frihet att inom ramen för anslagsposten för konstnärsbidrag prioritera mellan de olika typerna av bidrag och anpassa deras antal och bidragsbeloppens storlek till de behov som finns. Hur fondstyrelsen respektive dramatikerrådet valt att prioritera redovisas i följande två avsnitt.

7.1 Bidrag till författare, översättare och kulturjournalister

Styrelsen för Sveriges författarfond har inom biblioteksersättningens ram i relativt stor utsträckning koncentrerat insatserna på att skapa ekonomisk trygghet under längre perioder för de litterära upphovsmännen. Konstnärsbidragen till författare, översättare och kulturjournalister har istället utnyttjats som ett nödvändigt komplement till biblioteksersättningen, genom en prioritering på ett- och tvååriga bidrag. Konstnärsbidragen har vidare den viktiga funktionen att stödja kulturjournalisterna, vilka mer sällan eller aldrig kan erhålla stipendier ur biblioteksersättningen.

Enligt styrelsens beslut har anslagsposten efter avdrag för administrationskostnader (420 000 kr) fördelats med 3 492 000 kr på bidrag till författare, översättare och kulturjournalister. 38 ettåriga bidrag på 90 000 kr om totalt 3 420 000 kr har utdelats under året.

Resultat- och balansräkning: *Bidrag till författare, översättare och kulturjournalister*

RESULTATRÄKNING (tkr)			
	Not	2019	2018
VERKSAMHETENS INTÄKTER			
Rekvirerade medel	(1)	3 912	3 970
VERKSAMHETENS KOSTNADER			
Bidrag		-3 420	-3 520
Administration	(2)	-420	-440
SUMMA KOSTNADER		-3 840	-3 960
ÅRETS RESULTAT		72	10

BALANSRÄKNING (tkr)			
	Not	2019-12-31	2018-12-31
TILLGÅNGAR			
Fordringar	(3)	19	0
Kassa och bank		156	13
SUMMA TILLGÅNGAR		175	13
KAPITAL OCH SKULDER			
Balanserat kapital		13	3
Årets resultat		72	10
Skulder			
Övriga skulder		90	0
SUMMA KAPITAL OCH SKULDER		175	13

Noter

(1) Anslagsposten 17 5:2 ap. 5, Bidrag till författare, översättare, kulturjournalister och dramatiker uppgår till 8 113 000 kr. Enligt styrelsens beslut har anslagsposten fördelats med 3 492 000 kr på bidrag till författare, översättare och kulturjournalister; därtill redovisas administrationskostnaderna, 420 000 kr, här samlat för hela anslagsposten (resterande del av anslagsposten, 4 201 000 kr har fördelats på bidrag till dramatiker samt till bidrag för internationella utbyten). Anslaget disponeras av Kammarkollegiet. De medel som enligt beslut av författarfondens styrelse ska användas för bidrag till författare, översättare och kulturjournalister, betalas efter rekvisition ut till styrelsen för Sveriges författarfond.

(2) Avser ersättning för administrationskostnader till verksamheten Bibliotekersättning enligt styrelsens beslut 2019-02-11, prot. nr 377, 8 §. Kostnaden redovisas här samlat för alla verksamhetsgrenar under anslagsposten.

(3) Avser plusgiroavgift samt räntekostnad.

(4) Avser beslutat ej utbetalat bidrag.

7.2 Bidrag till dramatiker

För bidrag till dramatiker och översättare av dramatik har dramatikerrådet under år 2019 enligt fondstyrelsens beslut förfogat över 3 324 000 kr (föregående år 3 360 000 kr).

Dramatikerrådet prioriterar de ett- två- och femåriga bidragen, vilka har karaktären av arbetsstipendier. Varken projektbidrag eller pensionsbidrag utdelas för närvarande.

Under året har dramatikerrådet delat ut två nya femåriga bidrag på 139 500 kr. Antalet innehavare av femårigt bidrag har därmed oförändrat 6 st. Totalt har 837 000 kr utbetalats. Innehavare av femårigt bidrag får tillgodoräkna sig bidraget som pensionsgrundande inkomst; pensionsavgiften betalas från särskild anslagspost under anslaget Ersättningar och bidrag till konstnärer.

Sex nya tvååriga bidrag på 100 000 kr per år har utdelats till en kostnad av 600 000 kr. Dessutom har sex tvååriga bidrag på 100 000 kr för andra året betalats ut. Därmed har totalt 1 200 000 kr delats ut i form av tvååriga bidrag.

18 st. ettåriga bidrag till ett sammanlagt belopp av 1 350 000 kr har utdelats, varav 9 bidrag på 90 000 kr samt 9 bidrag på 60 000 kr.

Totalt har under budgetåret 2019 således i bidrag utbetalats 3 387 000 kr.

Bidrag till dramatiker 2017–2019:

	2019	2018	2017
Femårigt bidrag:			
<i>Antal</i>	6	6	5
<i>Belopp</i>	139 500 kr	136 500 kr	130 000 kr
<i>Totalt belopp</i>	837 000 kr	819 000 kr	650 000 kr
Tvåårigt bidrag:			
<i>Antal</i>	12	10	8
<i>Belopp</i>	100 000 kr	100 000 kr	100 000 kr
<i>Totalt belopp</i>	1 200 000 kr	1 000 000 kr	800 000 kr
<i>Antal</i>	18	20	15
<i>Beloppsintervall</i>	60 000 – 90 000 kr	60 000 – 90 000 kr	60 000 – 80 000 kr
<i>Medelbelopp</i>	75 000 kr	75 000 kr	72 000 kr
<i>Totalt belopp</i>	1 350 000 kr	1 500 000 kr	1 080 000 kr

Resultat- och balansräkning: *Bidrag till dramatiker*

RESULTATRÄKNING (tkr)			
	Not	2019	2018
VERKSAMHETENS INTÄKTER			
Rekvirerade medel	(1)	3 324	3 360
VERKSAMHETENS KOSTNADER			
Bidrag	(2)	-3 387	-3 319
ÅRETS RESULTAT		-63	41

BALANSRÄKNING (tkr)			
	Not	2019-12-31	2018-12-31
TILLGÅNGAR			
Fordringar	(3)	13	0
Kassa och bank		77	69
SUMMA TILLGÅNGAR		90	69

KAPITAL OCH SKULDER			
Kapital			
Balanserat kapital		70	28
Årets resultat		-63	41
Skulder			
Övriga skulder		84	0
SUMMA KAPITAL OCH SKULDER		90	69

Noter

(1) Anslagsposten 17 5:2 ap. 5, Bidrag till författare, översättare, kulturjournalister och dramatiker uppgår till 8 113 000 kr. Enligt styrelsens beslut har anslagsposten fördelats med 3 324 000 kr på bidrag till dramatiker (resterande del av anslagsposten, 4 789 000 kr har fördelats på bidrag till författare, översättare och kulturjournalister samt till bidrag för internationella utbyten). Anslagsposten disponeras av Kammarkollegiet. De medel som enligt beslut av styrelsen för Sveriges författarfond ska användas för bidrag till dramatiker betalas efter rekvisition ut till dramatikerrådet inom Sveriges författarfond. Enligt föreskrifterna i förordningen (1962:652) om Sveriges författarfond ska dramatikerrådet på styrelsens vägnar fatta beslut i frågor om bidrag till dramatiker enligt förordningen (1976:528) om bidrag till konstnärer.

(2) Bidrag till dramatiker. Fördelning på olika bidrag (tkr)

	(tkr)	2019	2018
Femåriga bidrag		837	819
Tvååriga bidrag		1 200	1 000
Ettåriga bidrag		1 350	1 500
Summa bidrag:		3 387	3 319

(3) Avser plusgiroavgift samt räntekostnad.

Framtida åtaganden:

År	5-åriga bidrag	2-åriga bidrag	Summa, kr
2020	558 000	600 000	1 158 000
2021	558 000	0	558 000
2022	558 000	0	558 000
2023	279 000	0	279 000
Summa, kr	1 953 000	600 000	2 553 000

7.3 Bidrag för internationella utbyten

För bidrag för internationellt utbyte till författare, översättare, kulturjournalister och dramatiker har Internationella rådet under år 2019 enligt fondstyrelsens beslut förfogat över 877 000 kr (föregående år 886 000 kr) ur denna anslagspost.

Bidrag för internationella utbyten har beslutats fem gånger under år 2019. Internationella rådet har beviljat sammanlagt 59 (föregående år 67) bidrag för internationella utbyten om totalt 882 500 kr (medelbelopp: 14 958 kr).

Mottagare av bidrag för internationella utbyten ska efter resans eller projektets slut lämna en skriftlig redogörelse.

Resultat- och balansräkning: *Bidrag för internationella utbyten.*

RESULTATRÄKNING (tkr)			
	Not	2019	2018
VERKSAMHETENS INTÄKTER			
Rekvirerade medel	(1)	877	886
VERKSAMHETENS KOSTNADER			
Bidrag		-882	-868
ÅRETS RESULTAT		-5	-19

BALANSRÄKNING (tkr)			
	Not	2019-12-31	2018-12-31
TILLGÅNGAR			
Kassa och bank		14	19
KAPITAL OCH SKULDER			
Balanserat kapital		19	0
Årets resultat		-5	19
Skulder			
Övriga skulder		0	0
SUMMA KAPITAL OCH SKULDER		14	19

Noter

(1) Anslagsposten 5:2 ap. 5, Bidrag till författare, översättare, kulturjournalister och dramatiker uppgår till 8 113 000 kr. Enligt styrelsens beslut har 877 000 kr av anslagsposten fördelats till bidrag för internationella utbyten.

8 Dramatikerstöd

Under utgiftsområde 17, anslaget 5:2, Ersättningar och bidrag till konstnärer, handhar styrelsen för Sveriges författarfond anslagsposten 13. Dramatikerstöd. Beslut om dramatikerstöd fattas av dramatikerrådet.

I enlighet med förordning (1998:1369) om statsbidrag för beställning av nyskriven svensk dramatik får statsbidrag ges till fria teatergrupper, regionala och lokala teaterinstitutioner samt radio- och TV-företag för beställning av nyskriven svensk dramatik. Ansökan om stöd ska göras gemensamt av en dramatiker och den som vill uppföra dramatikers verk.

Anslagsposten har under 2019 uppgått till oförändrat 3 509 000 kr.

Dramatikerstödet storlek motsvarar 2/3 av grundersättningen enligt det vid tidpunkten för beslut gällande avtalet mellan Svensk Scenkonst och Sveriges Dramatikerförbund, avseende förvärv och framförande av scenpjäser. Dramatikerstödet utbetalas till teatern – men ska oavkortat utgöra arvode till dramatikern. Ett villkor för beviljat stöd är att teatern utöver detta stöd betalar dramatikern ett belopp motsvarande lägst 1/3 av ersättningen enligt nyss nämnda avtal.

Av stödets konstruktion följer att dramatikerstöd beviljas med tre olika belopp, beroende av längden på den pjäs som beställs. Hälften av stödet betalas efter beslut; andra hälften betalas ut då premiär ägt rum. Ansökan om dramatikerstöd kan lämnas in när som helst under året. Beslut fattas två gånger om året.

Under året har 68 (2018: 63) ansökningar om dramatikerstöd behandlats, av vilka 27 (2018: 30) bifallits. Totalt har dramatikerrådet beviljat dramatikerstöd till ett belopp av 3 298 440 kr. (2018: 3 540 780 kr)

Vid årets slut hade 33 teatrar ännu inte slutrekvirerat beslutade dramatikerstöd på totalt 2 623 410 kr.

Resultat- och balansräkning: Dramatikerstöd

RESULTATRÄKNING (tkr)			
	Not	2019	2018
VERKSAMHETENS INTÄKTER			
Rekvirerade medel	(1)	3 509	3 509
VERKSAMHETENS KOSTNADER			
Dramatikerstöd	(2)	-3 252	-3 437
Administration	(3)	-180	-190
SUMMA KOSTNADER		3 432	-3 627
ÅRETS RESULTAT		77	-118

BALANSRÄKNING (tkr)			
	Not	2019-12-31	2018-12-31
TILLGÅNGAR			
Kassa och bank		2 741	2 326
KAPITAL OCH SKULDER			
Kapital			
Balanserat kapital		41	160
Årets resultat		77	-118
Skulder			
Övriga skulder	(4)	2 623	2 284
SUMMA KAPITAL OCH SKULDER		2 741	2 326

Noter

(1) Anslagsposten 17 5:2 ap. 13, Dramatikerstöd disponeras av Kammarkollegiet. Medlen utbetalas till styrelsen för Sveriges författarfond (dramatikerrådet) efter rekvisition. Enligt föreskrifterna i förordningen (1962:652) om Sveriges författarfond ska dramatikerrådet på styrelsens vägnar fatta beslut i frågor om bidrag enligt förordningen (1998:1369) om statsbidrag för beställning av nyskriven svensk dramatik (dramatikerstöd).

(2) Dramatikerstöd – fördelning

	2019 (kr)	2018 (kr)
Beviljade stöd:	3 298 440	3 540 780
Återförda stöd:	-46 350	-104 050
Summa stöd:	3 252 090	3 436 730

(3) Administrationskostnaderna för utdelning av dramatikerstöd uppgår till 190 000 kr vilket utgör ersättning till verksamheten Bibliotekersättning för arvoden, administrativt arbete samt utnyttjande av kansliets resurser enligt styrelsens beslut 2019-02-11, prot. nr 377, 8 §.

(4) Avser beslutade, ej utbetalade dramatikerstöd (2 623 410 kr).

9 Inkomstgarantier för konstnärer

Inkomstgarantier för konstnärer utgör anslagspost 3 under utgiftsområde 17, anslaget 5:2 Ersättningar och bidrag till konstnärer. Den ekonomiska redovisningen av denna verksamhet åligger inte styrelsen för Sveriges författarfond. För denna svarar Kammarkollegiet, som disponerar anslagsposten och verkställer utbetalningarna till innehavarna.

Enligt riksdagens beslut ska inkomstgarantin för konstnärer successivt avskaffas. Därför utses inga nya innehavare. Enligt förordning (1976:504) om inkomstgarantier för konstnärer ska dock den som tidigare beviljats inkomstgaranti utses årligen under sin återstående livstid åter till innehavare av inkomstgaranti, om inte synnerliga skäl talar emot det.

Inkomstgaranti utgår med ett belopp som motsvarar fem prisbasbelopp per år (2019: $5 \times 46\,500 \text{ kr} = 232\,500 \text{ kr}$). Beloppet minskas med innehavarens årsinkomst upp till ett basbelopp och med 75 procent av årsinkomsten i övrigt.

Samtliga 19 tidigare beslutade innehavare inom författarfondens ansvarsområde har i enlighet med förordningen utsetts till innehavare också för år 2019. Efter att en innehavare senare avlidit fanns vid årets slut 18 innehavare av inkomstgaranti inom författarfondens ansvarsområde.

10 Långtidsstipendier

Långtidsstipendier utgör anslagspost 4 under utgiftsområde 17, anslaget 5:2 Ersättningar och bidrag till konstnärer. Stipendium kan enligt förordning (1976:528) om bidrag till konstnärer utgå för att ge en aktiv konstnär, som under längre tid dokumenterat konstnärlig verksamhet av god kvalitet, arbetsmässig trygghet för att utveckla sin konstnärliga verksamhet.

Långtidsstipendier fördelas av Konstnärsnämnden och styrelsen för Sveriges författarfond. Långtidsstipendier utgår under högst 10 år med ett belopp som motsvarar tre prisbasbelopp per år. Innehavare av långtidsstipendium får tillgodoräkna sig stipendiet som pensionsgrundande inkomst. Pensionsavgiften betalas från särskild anslagspost under anslaget Ersättningar och bidrag till konstnärer.

Antalet tioåriga långtidsstipendier har av regeringen i regleringsbrevet för år 2019 fastställts till 126 st., oförändrat jämfört med föregående år. Styrelsen för Sveriges författarfond ska komma överens med Konstnärsnämnden om hur

många stipendier som ska tillfalla författare, översättare, kulturjournalister och dramatiker. Enligt nämndens och fondstyrelsens överenskommelse har författarfonden för närvarande beslutanderätt över totalt 25 långtidsstipendier. Konstnärsnämndens del av anslagsposten redovisas i nämndens årsredovisning för år 2019.

Totalt under år 2019 har inom författarfondens område långtidsstipendier om vardera 139 500 kr utbetalats till 25 personer, till ett sammanlagt belopp av 3 487 500 kr. Några nya stipendiater har inte utsetts. Av de 25 stipendiaterna är 18 st. författare/översättare/ kulturjournalister (utsedda av fondstyrelsen) och 7 st. dramatiker (utsedda av dramatikerrådet).

Resultat- och balansräkning: *Långtidsstipendier*

RESULTATRÄKNING (tkr)			
	Not	2019	2018
VERKSAMHETENS INTÄKTER			
Rekvirerade medel	(1)	3 488	3 412
VERKSAMHETENS KOSTNADER			
Långtidsstipendier		-3 488	-3 412
ÅRETS RESULTAT		0	0
BALANSRÄKNING (tkr)			
	Not	2019-12-31	2018-12-31
TILLGÅNGAR			
Kassa och bank		0	0
SKULDER			
Skulder			
Övriga skulder		0	0

Noter

(1) Anslagsposten 17 5:2 ap. 4, Långtidsstipendier uppgår till 17 575 000 kr och disponeras av Konstnärsnämnden. De medel som efter överenskommelse mellan Konstnärsnämnden och styrelsen för Sveriges författarfond ska tillfalla författare, översättare och dramatiker uppgår till 3 487 500 kr och utbetalas av Konstnärsnämnden till styrelsen för Sveriges författarfond efter rekvisition.

Framtida åtaganden: Långtidsstipendier

År	Belopp, kr
2020	3 547 500
2021	3 547 500
2022	2 696 100
2023	2 696 100
2024	2 696 100
2025	2 696 100
2026	1 844 700
2027	141 900
Summa, kr:	19 866 000

11 Stipendiestatistik – översikt

I det följande lämnas en samlad översikt över stipendier och stöd m.m. som fördelas av Sveriges författarfond. Här redovisas det totala antalet ansökningar och hur stor del av ansökningarna som kunnat beviljas, men också särredovisat på män respektive kvinnor. De sökandes kön har enbart härletts ur angivet personnummer, i syfte att kunna presentera denna övergripande bild.

Redovisningen görs dels totalt för författarfondens samtliga stöd och stipendier m.m., dels uppdelat på olika verksamhetsgrenar (och stipendietyper). Uppdelningen i verksamhetsgrenar följer här den praktiska uppdelningen i olika berednings- och beslutsprocesser, och motsvarar alltså inte alltid verksamhetsberättelsens redovisning i övrigt av respektive anslagspost.

Därtill gäller att denna stipendiestatistik avser *beviljade* stipendier m.m. under året, till skillnad från den ekonomiska redovisningen i övrigt som ju avser *utbetalade* stipendier och ersättningar under året. I denna sammanställning ingår alltså inte heller tidigare beviljade, nu löpande stipendier eller liknande.

Stipendieberedningen bedrivs genomgående utan kvotering mellan könen, eller på andra sätt förutbestämda hänsyn, exempelvis till yrkeskategorier/genrer, litterära traditioner, regional spridning, ålder eller vilket språk de sökande skriver på eller översätter till eller från. Uppföljningar likt denna görs i efterhand, till stöd för reflexion och diskussion rörande urvalskriterier, medelsfördelning m.m., men styr alltså inte stipendieberedningen på förhand och i direkt mening.

De varierande stipendierna och stöden m.m. är sinsemellan mycket olika, både till karaktär och vad avser ekonomiskt värde. Särskild bibliotekersättning innebär en ekonomisk grundtrygghet som kan innehas uppåt 20 år, ibland mer, medan ett bidrag för internationellt utbyte inte sällan understiger 15 000 kr. Dramatikerstöden är inga personliga stipendier utan kopplas till beställning och utgör del av arvode. För analysen av söktryck och bifallsprocent ska också betonas att det inte alltid rör sig om antal unika sökande eftersom vissa stipendier kan sökas flera gånger under året.

Överlag är könsfördelningen mycket jämn; med några undantag är skillnaderna mycket mindre än de 60%/40% som normalt används vid

jämställdhetsanalyser. (Bidrag till dramatiker år 2017 samt Dramatikerstöd år 2019, båda i kvinnors favör.) Övergripande har tidigare gällt att kvinnors något högre bifallsprocent har kompenserat för att männens andel av de sökande alltid varit större. De senaste åren har dock kvinnors andel också av ansökningarna ökat och är nu vissa år större än männens.

Det finns skäl att iaktta viss försiktighet när det gäller utläsa trender eller dra slutsatser av utfallet för enskilda år. I synnerhet gäller det den redovisning som görs nedbrutet på vissa verksamheter eller särskilda stipendietyper, där grupperna blir små och de slumpmässiga variationerna följaktligen större.

	2019	2018	2017
Stipendier m.m. ur biblioteksersättningen samt långtidsstipendier och bidrag till författare m.fl.			
<i>Antal ansökningar</i>	1 865	1 567	1 723
- varav kvinnor	967 (52 %)	776 (50 %)	871 (51 %)
- varav män	898 (48 %)	791 (50 %)	852 (49 %)
<i>Antal bifall</i>	340	327	327
- varav kvinnor	186 (55 %)	170 (52 %)	170 (52 %)
- varav män	154 (45 %)	157 (48 %)	157 (48 %)
<i>Bifallsprocent</i>	18 %	21 %	19 %
- för kvinnor	19 %	22 %	20 %
- för män	17 %	20 %	18 %
Bidrag och stipendier till dramatiker och översättare av dramatik			
<i>Antal ansökningar</i>	145	121	125
- varav kvinnor	81 (56 %)	62 (51 %)	66 (53 %)
- varav män	64 (44 %)	59 (49 %)	59 (47 %)
<i>Antal bifall</i>	27	30	21
- varav kvinnor	18 (67 %)	17 (57 %)	16 (76 %)
- varav män	9 (33 %)	13 (43 %)	5 (23 %)
<i>Bifallsprocent</i>	19 %	25 %	17 %
- för kvinnor	22 %	27 %	24 %
- för män	14 %	22 %	8 %

SVERIGES FÖRFATTARFOND

	2019	2018	2017
Bidrag för internationella utbyten			
<i>Antal ansökningar</i>	301	255	301
- varav kvinnor	165 (55 %)	123 (48 %)	156 (52 %)
- varav män	136 (45 %)	132 (52 %)	145 (48 %)
<i>Antal bifall</i>	59	67	63
- varav kvinnor	32 (54 %)	33 (49 %)	32 (51 %)
- varav män	27 (46 %)	34 (51 %)	31 (49 %)
<i>Bifallsprocent</i>	20 %	26 %	21 %
- för kvinnor	19 %	27 %	21 %
- för män	20 %	26 %	21 %
Dramatikerstöd			
<i>Antal ansökningar</i>	69	63	70
- varav kvinnor	43 (62 %)	33 (52 %)	39,5 (56 %)
- varav män	26 (38 %)	30 (48 %)	30,5 (44 %)
<i>Antal bifall</i>	27	30	26
- varav kvinnor	20 (74 %)	17 (57 %)	8 (69 %)
- varav män	7 (26 %)	13 (43 %)	8 (31 %)
<i>Bifallsprocent</i>	39 %	48 %	37 %
- för kvinnor	47 %	52 %	46 %
- för män	27 %	43 %	26 %
Totalt			
<i>Antal ansökningar</i>	2 380	2 005	2 219
- varav kvinnor	1 256 (53 %)	993 (50 %)	1 132 (51 %)
- varav män	1 124 (47 %)	1 012 (50 %)	1 087 (49 %)
<i>Antal bifall</i>	453	453	437
- varav kvinnor	256 (57 %)	236 (52 %)	236 (54 %)
- varav män	197 (43 %)	217 (48 %)	201 (46 %)
<i>Bifallsprocent</i>	19 %	23 %	20 %
- för kvinnor	20 %	24 %	21 %
- för män	18 %	21 %	18 %
Större stipendier m.m. *			
<i>Antal bifall</i>	34	34	44
- varav kvinnor	20 (59 %)	17 (50 %)	25 (57 %)
- varav män	14 (41 %)	17 (50 %)	19 (43 %)

* Särskild bibliotekersättning samt fem- och tioåriga stipendier

Stockholm den 21 februari 2020

Ann-Christin Nykvist
ordförande

Grethe Rottböll
vice ordförande

Ann Forslind
ledamot

Jörgen Gassilewski
ledamot

Stig Hansén
ledamot

Eva Johansson
ledamot

Annika Legzdins
ledamot

Åsa Lind
ledamot

Tony Samuelsson
ledamot

Daniel Westman
ledamot

Loretto Villalobos
ledamot

/Jesper Söderström
direktör och styrelsens sekreterare

Min rapport från oberoende revisor har lämnats den

Jens Karlsson
Auktoriserad revisor

SVERIGES FÖRFATTARFOND

Box 6243, S-102 34 STOCKHOLM

Sveavägen 82

Telefon: 08-440 45 50

E-post: svff@svff.se

www.svff.se